

53110

3/4/2013

כ"ג ניסן, תשע"ג

דרכים להגברת הבטיחות הביולוגית במשקי החלב – מהפרט ועד לכלל העדר

כללי – בטיחות ביולוגית ברפתות ובדירים נועדה להבטיח את בריאותם של בע"ח ובני אדם ברמה המרבית, ע"י צמצום הסיכון של חדירת גורמי מחלות. האחריות ליישום מדיניות בטיחות ביולוגית במשקי החי היא על כל הגורמים העוסקים בענף, אך בעיקר מוטלת על המגדל עצמו. במקרים בהם בכל זאת חדרה המחלה, יפעילו הגורמים המקצועיים והשו"ט נוהלי עבודה בהתאם לחומרת המחלה. אין מסמך זה מתכוון לעסוק במצבים אלו אלא בהמלצות מניעתיות בלבד.

1. גורמי הסיכון האנושיים להחדרת מחלה לעדר:

- א. עובדי המשק, ובמיוחד אם הם מתגוררים/עובדים מחוץ למשק החי / בעקר בסביבה כפרית.
- ב. נותני שירותים מקצועיים קבועים: רופא מטפל, מזריע, מטלף, גוזזי צמר, בודקי הריון בכבשים (US), מבקרי משקים של המחלבות, טכנאים ומדריכים.
- ג. סוחר בקר/צאן, רוכשי גידול לפיטום, מעבירי בע"ח ממקומות גידול שונים, מפני גופות לכליו.
- ד. מוכרי סידקית למגזר החקלאי.
- ה. רופאים ופקחים המבצעים פעילות פיקוח ו/או חיסונים במשק החי.
- ו. מובילי מזון ממרכזי המזון בחלוקה היומית/ חודשית/ מוציאי זבל.
- ז. מבקרים/תיירים הבאים בעיקר מהמגזר החקלאי.

2. איך גורם מחלה עלול להיות מועבר?

- א. רכישה, או כניסת בע"ח נגועים במחלה לעדר. לא תמיד תתבטא המחלה בשלב הראשוני בסימנים קליניים (נראים). מגע פיזי ישיר של בע"ח הנגוע, או באמצעות מגע עם הפרשותיו, יהוו את המקור להתפשטות המחלה לבע"ח אחרים בעדר.
- ב. בגדים, מגפיים, כלי רכב, ציוד עבודה, ציוד מכון חליבה, מזון, מים, זבל, המזהמים בהפרשות של גורם המחלה עלולים לשמש כמעבירים פיסיים של המחלה.
- ג. חיות בר, חרקים מעופפים הניזונים מדם, קרציות, חיות מחמד, עופות בר ובית.
- ד. רוחות (וירוסים).

www.milk.org.il | office@milk.org.il

- א. העבודה במשק החי תבצע על פי נוהלי עבודה כתובים, שיבטיחו מניעת חדירת המחלה, וימזערו כל נזק הנגרם ממנה אם בכל זאת התפרצה.
 - ב. שמירה על "משק סגור". יש להימנע במידת האפשר מרכישת בע"ח חדשים מכל הגילים. במידה ויש הכרח לבצע קניה, חובה לבצע בדיקות מקדימות טרם הבאת בע"ח למשק (בדיקות חובה ורשות ע"פ גורמי הסיכון לכל מקרה).
 - ג. בע"ח נרכש חייב בהפרדה להסתכלות ומעקב משאר העדר למשך כשלושה שבועות.
 - ד. בע"ח חולים יופרדו מהעדר הבריא, ויהיו תחת השגחה ובקרה רפואית, תוך מתן תנאים מיטביים עד לחזרתם לעדר הכללי.
 - ה. יש להקפיד על היגיינה אישית של העובדים להבטחת בריאותם ובריאות בע"ח.
 - ו. קיום מעקב ופיקוח וטרינרי (רופא מטפל) על בסיס קבוע.
 - ז. באחריות המגדל לדאוג לביצוע חיסונים / טיפולים מונעים / תיעוד – כל זאת ע"פ המלצות הגורמים המקצועיים.
 - ח. יש לדאוג לצמצום תנועת אנשים וכלי רכב במשק החי – יש לבצע בקרה ושליטה בכניסה וביציאה למשק, תוך הגדרת אזורי חניה, אזורי תנועה מורשים, ומתן הנחיות לאורחים ולבעלי מקצוע נותני שירותים.
4. המלצות ודרכי פעולה להגברת הבטיחות הביולוגית מרמת הפרט ועד לכלל:

א. עובדים ומנהלי משק החי

1. העובדים חייבים להיות בריאים, ללא מחלות של דרכי הנשימה, דרכי העיכול, או פצעים חיצוניים.
2. בגדי העבודה יוחלפו מידי יום תוך הקפדה על שמירת כללי היגיינה אישיים.
3. העובדים ינעלו נעלי עבודה גבוהות או מגפיים (לעולם לא יחפים או בסנדלים).
4. עבודה במכון החליבה תבצע תמיד עם מגפים, סינר, כובע וכפפות חד פעמיות.
5. מכון החליבה וציודו הנלווה ינוקו ויחוטאו בהתאם להנחיות מדריכי מאל"ה.
6. בכניסה לעבודה, במהלך העבודה וביציאה ינקו ויחטאו העובדים את המגפיים או ציוד אחר בשימושם.

| www.milk.org.il | office@milk.org.il |

ב. בקרה על נותני שירותים קבועים למשק

1. מועד הגעתם יהיה ידוע ובאישור מנהל/בעל המשק.
2. יוגדרו מקום חניית הרכב ואזורי פעילות לכל בעל מקצוע.
3. תחול חובת ניקיון וחיטוי נעליים/מגפיים בכניסה וביציאה מהמשק, כולל ציוד וכלי העבודה הקבועים שלהם.
4. אישור לניקוי וחיטוי יומי של הרכב יידרש מסוחרים, מפני זבל, ומפני גופות. במקביל תוגדר מראש מקום חניית רכבם, שיהיה רחוק ממקום משכנם של בע"ח.
5. העמסה של בע"ח או גופות על רכב פינוי תהיה במקום ייעודי המרוחק מהסככות וממכון החליבה.

ג. ביקור מבקרים / אורחים

1. ביקורם יתואם מראש עם מנהל המשק.
2. כניסתם תורשה למקומות מוגדרים מראש.
3. המגדל חייב לספק להם חלוקים וערדליים חד פעמים, אשר בתום הביקור יפוננו לאשפה המקומית.
4. משקים תיירותיים מחויבים גם הם בכללי זהירות הנ"ל בתוספת ליווי צמוד של בעל המשק או נציגו.

ד. יישום נוהלי עבודה בטיחותיים קבועים במשק החי :

1. יש למנוע מצידוד המזוהם בזבל לבוא במגע עם המזון (טרקטורים, כלי רכב, עגלות פריקה). יש לצמצם/למנוע תנועת כלי רכב על אבוס האכלה.
2. אספקת המים חייבת להיות באיכות מי שתייה, תוך בקרה על ניקיון השקתות מזבל או מזיהומים אחרים.
3. אזור בע"ח הצעירים ותא ההמלטות, יוגדרו והכניסה אליהם תותר רק למורשים ולאחר ניקוי וחיטוי המגפיים / נעליים (יש להתקין עמדות שטיפה וחיטוי).
4. גופות בע"ח יפוננו מיידית לאזור המוגדר לכך, עד לפינויים למתקן הכילוי.

www.milk.org.il | office@milk.org.il |

המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב (מאל"ה)
ת.ד. 3553 פארק תעשייה קיסריה 3088900
טל: 04-6274477, פקס: 04-6274242
maale@milk.org.il

Office:

4, Hachosh st., Yehud
P.O.B 97, Yehud 5610002, ISRAEL
Tel: 972-3-9564750, Fax: 972-3-9564766

משרד:
דרך החורש 4, יהוד
ת.ד. 97, יהוד, מיקוד: 5610002
טל: 03-9564750, פקס: 03-9564766

ה. "הגנה מרחבית"

1. משק החי יגודר במטרה למנוע כניסה של גורמים בלתי מורשים, חיות מחמד וחיות בר.
2. יוקמו שני שערים – כניסה להולכי רגל וכניסה לרכבים. שניהם יהיו סגורים במרבית היממה ויפתחו לאחר אישור כניסה ע"י מנהל המשק או באי כוחו.
3. על השערים יוצבו שלטים האוסרים כניסה בלתי מורשית, ומספרי טלפון לצורך התקשרות לתאום כניסה.
4. בריכת חיטוי בכניסה למשק החי תופעל על פי הנחיות השו"ט.
5. פעולות ריסוס והדברה כנגד מזיקים ומעופפים למיניהם יבוצעו ע"פ הנחיות בעלי מקצוע המוסמכים לכך.

בהצלחה !!

ד"ר עדין שווימר ד"ר פרידמן שמוליק

| www.milk.org.il | office@milk.org.il |

משרד:

דרך החורש 4, יהוד

ת.ד. 97, יהוד, מיקוד: 5610002

טל: 03-9564750, פקס: 03-9564766

Office:

4, Hachosh st., Yehud

P.O.B 97, Yehud 5610002, ISRAEL

Tel: 972-3-9564750, Fax: 972-3-9564766

מכון התקנים הישראלי

ISIRAC
ברשות הלאומית
להסמכת מעבדות
ISO/IEC 17025
No. 149.00

המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב (מאל"ה)

ת.ד. 3553 פארק תעשייה קיסריה 3088900

טל: 04-6274477, פקס: 04-6274242

maale@milk.org.il